

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum peccatum parentum originaliter in posteros tra[n]seat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

personalem: sed peccare potest prinere ad personā & ad naturam. Et ideo illi qui recipiunt naturā humanam ab Adam, dicuntur in Adam peccasse: nō autem dicuntur in Adam comedisse.

ARTICVLVS VII.

Vtrum illi qui nascuntur materialiter tantum de Adam, peccatum originale contrahant.

SEPTIMO queritur, utrum illi qui nascuntur materialiter tantum de Adā, peccatum originale contrahant. Et vñ q̄ sic. Anima enim inficitur peccato originali, propter infectionem carnis cui unitur: sed caro hoīs peccatori est infecta infectione peccati in adū, semē autē in virtute tantū: quia cum careat anima rōnali non est susceptiuum infectionis peccati. Magis ergo cōtrahit maculā originalis peccati homo, qui miraculose formaretur ex carne alicuius habētis peccatū originale, puta ex costa uel pede vel manu, quā si generetur ex semine.

¶ 2 Præt. Gene. 3. dicit quædam Glos. q̄ in lumbis Adā tota posteritas fuit corrupta: quia nō est separata prius in loco uiræ, sed postea in loco exiliū: sed si aliquis hō formaretur de corpore alterius hoīs, puta de manu uel pede, separaretur caro eius i loco sup̄ plūci. ergo cōtraheret corruptionē originalis p̄dī.

¶ 3 Præt. Peccatū originale est peccatū totius naturæ humanæ, ut supra dictū est: sed ille homo q̄ formaretur ex carne alterius hoīs pertineret ad humanā naturā. ergo cōtraheret peccatū originale.

¶ 4 Præt. In generatione hoīs & cuiuslibet animalis, materia corporis ministratur a femina: sed aīa inficitur p̄ infectionē peccati, ex hoc q̄ unitur materiæ corporali. ergo licet Adā nō peccasset, Eua peccante, proles ex utroque nata peccatum originale contraheret, non propter infectionem uirilis seminis: sed propter materiam tantum.

¶ 5 Præt. Mors. & corruptio quælibet. puenit ex necessitate materiæ: sed materia ministratur a matre. ergo si Eua fuisset facta mortalis & passibilis peccato, Adā nō peccante, filii qui nascerentur passibiles & mortales fuissent: sed poena non est sine culpa. ergo peccatum originale contraxissent.

¶ 6 Præt. Damasc. dicit in tertio libro, q̄ spiritus sanctus superuenit uirgini purgans ipsam. Non autē potest dicit q̄ illa purgatio fuerit superflua, quia cum natura creata nihil superfluum operetur, multo minus spiritus sanctus. Si ergo purgatione nō præcedente corpus Christi assumptum fuisset de uirgine, contraxisset nihilominus originale peccatum. Et sic uidetur quod hoc ipsum sufficiat ad contrahendum originale peccatum, quod aliquis materialiter ex Adam carnem accipiat.

SED CONTRA est, quod Aug. dicit. 10. super Gene. ad literam quod Christus non peccauit in Adā neque decimatus fuit in lumbis Abraham, quia non fuit ibi secundum feminalem rationem: sed solum secundum corpulentam substantiam.

RESPON. Dicendum, q̄ huius quæstionis veritas ex præmissis potest accipi. Dictum est enim supra, quod peccatum originale a primo parente deriuatur in posteros, in quantum posteri mouentur a primo parente per originem. Manifestum est autē, q̄ materia nō est mouere: sed moneri. unde qualiter cūque aliquis materialiter præcedit ex Adā, uel ex his qui ab Adā processerunt, nullo modo cōtrahit

ret originale peccatū, nisi seminaliter propagaretur ex eo: sicut nec est peccatum originale cōtraheret, si aliquis homo de nouo formaretur de terra. Non enim refert quantum ad cōditionē hoīs, de qua materia formetur: sed a quo agente formetur, quia ab agente recipit formam & dispositiones, ut dictum est. Materia uero non retinet priorem formam, aut dispositionem: sed nouam acquirit per generationem.

AD PRIMVM ergo dicendum, q̄ si aliquis homo formaretur ex digito, uel carne alterius hoīs, hoc non posset esse nisi carne illa corrupta, & recedente a sua dispositione: quia generatio vnus est corruptio alterius. unde infectio quæ præcessit in carne, non remaneret ad inficiendum animam.

AD SECVDVM dicendum, q̄ Gl. illa nō est sic intelligēda, q̄ locus exilij sit causa contrahendi originale peccatum, quia si homo post peccatum in Paradiso terrestri remāssisset, transmississet originale peccatum in posteros: sed causa translationis originalis peccati, est corruptio naturæ humanæ in primo parente, locus autem exilij est concomitans ad corruptionem. unde in Glos. illa locus, ponitur quasi concomitans causam, & non quasi causā.

AD TERTIVM dicendum, quod peccatum originale non pertinet ad naturam humanam absolute: sed secundum quod deriuatur ab Adam per uiam feminalem, ut dictum est.

AD QVARTVM dicendum, q̄ filij qui nascerentur ex Adam ipso non peccante & Eua peccante, non contraherent: quia originale peccatum cōtrahitur per uirtutem mouentem ad naturam humanam, quæ est in femine maris secundum Philoso. Et ideo quāuis Eua primo peccauerit, significanter tamen Apostolus dicit, quod per unum hominem peccatum in mundum intrauit.

AD QVINTVM dicendum, q̄ aliquibus uisum est, q̄ illi qui nascerentur ex Adam non peccante, & Eua peccante, mortales & passibiles essent: propter hoc quod ista consequuntur materiam, quam ministrat mater, & tunc mortalitas & passibilitas non essent defectus pœnales, sed naturales. sed melius dicendum est, q̄ non essent passibiles neque mortales. Si enim Adam non peccasset, transfudisset iustitiam originalem in posteros, ad quam pertinet, quod non solum anima subdatur Deo, sed etiam corpus subdatur animæ, per quod excluditur passibilitas & mortalitas.

AD SEXTVM dicendum, q̄ ex hoc q̄ Christus fuit conceptus ex uirgine sine uirili semine, habuit q̄ nō contraheret originale peccatum: præcessit autem purgatio non tanquam ad hoc necessaria, ut sine originali peccato conciperetur, sed quia carnem quam uerbum Dei suscepit, omnis puritas decebat.

ARTICVLVS VIII.

Vtrum peccata proximorum parentum originaliter in posteros transeant.

OCTAuo queritur, utrum peccata proximorum parentum originaliter in posteros transeant. Et vñ q̄ sic. Dauid enim ex legitimo matrimonio natus dicit, Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea. Ex quo vñ q̄ multa sunt originalia peccata vnus hoīs: sed hoc eē nō posset si peccata proximorum parentum originaliter non transirent in posteros, sed solum peccatum primi hoīs. ergo peccata proximorum parentum originaliter transeunt in posteros.

¶ 2 Præt. Sicut natura humana fuit in Adā, ita in singulis

Art. præc.

s. de gener. animalium c. 10.

D. 78.

gulis hominibus: sed Adā suo peccato actuali corrupit naturam humanam, & corruptam transmisit in posteros, quia qualem habuit, talem communicavit. ergo & quilibet alius suo peccato actuali corrupit naturam humanam in seipso, & huiusmodi corruptionem transmittit in posteros. Et sic peccata actualia proximorum parentum transeunt originaliter in posteros, sicut & peccatum primi parentis. Sed diceretur, quod in Adam fuit humana natura integra, & ideo potuit eam corrumpere suo actuali peccato: in alijs autem hominibus est natura humana iam corrupta, & ideo per eorum actualia peccata corrumpi non potest.

¶ 3 Sed contra est, qd Apocal. vlti. dicitur, Qui iustus est iustificetur adhuc, & qui in fordibus, fordescat ad huc: sed esse eam in fordibus peccati est esse corruptam. ergo natura quæ est in aliquo corrupta, potest adhuc vterius corrumpi. Sed dicendum qd illa corruptio naturæ quæ fiebat per peccatum primi parentis, de natura integra fecit corruptam, & ideo potuit causare transfusionem originalis peccati: sed aliæ corruptiones naturæ quæ fiunt per peccata actualia hoc non faciunt, & ideo non causant transfusionem originalis peccati.

¶ 4 Sed contra, Medium cōparatum vni extremorum habet rationem alterius, sicut pallidum comparatur ad album, vt nigrum ad album: sed minus corruptum medium est inter integrum & magis corruptum. ergo idem operatur corruptio naturæ, qua transmutatur de integro in corruptum, & corruptio qua transmutatur de minus corrupto in magis corruptum. Sed dicendum, qd natura humana fuit in primo homine sicut in primo principio: & ideo potuit in eo corrumpi, non autem in alijs.

¶ 5 Sed contra, Si primo homine nō peccante aliquis posterorum eius peccasset, corrupta fuisset in eo natura humana, & talem transmisisset in posteros: & tamen in eo non fuisset humana natura sicut in primo principio. non ergo requiritur ad transfusionem originalis peccati, quod natura humana corrumpatur per primum naturæ principium.

¶ 6 Præter. Exod. 20. dicitur, ego sum Deus zelotes visitans iniquitatem patrum in filios in tertiâ & quartâ generationem, quod non potest referri nisi ad peccatum actuale proximorum parentum. ergo peccata actualia proximorum parentum, originaliter traducuntur in posteros. Sed diceretur, quod hoc intelligitur de transitu peccatorum, quantum ad poenam: non autem quantum ad culpam.

¶ 7 Sed contra, Effectus non potest esse sine causa sua: sed poena est effectus culpæ. ergo si traducitur poena, necesse est vt traducatur & culpa. Sed diceretur, quod poena quæ supponit culpam, non semper est in eodem: sed quandoque in alio.

¶ 8 Sed cōtra, Poena a Deo est & iusta est: iustitia autem est equalitas quædam. oportet ergo qd poena, inæqualitatē culpæ ad æqualitatē reducat: sed hoc nō potest esse nisi in eodem fieret æqualitas per poenā, in quo præcessit inæqualitas per culpam, vt. s. patiatur aliquid secundum voluntatem Dei, cōtra voluntatem suam, qui peccando fecit contra voluntatem Dei secundum voluntatem suam. oportet ergo qd ad eundem transeat poena ad quem transit culpa.

¶ 9 Præter. Mat. 27. Iudei dixerunt, Sanguis eius super nos, & super filios nostros. Quod exponens Augustinus, in quodam sermone de Passione dicit, Ecce qd bona ad hæredes suos quodā sacrilegij testimonio transf-

F mittunt, macula sanguinis se spūndū, & postea perimunt. ergo peccatū actuale aliorū hominū Adā, transit ad posteros etiam quantum ad maculā.

¶ 10 Præter. Adam peccante oēs in eo peccauerunt, vt dicit Apostolus, & hoc ideo qd in eo eramus secundum feminalem rationem, vt Aug. dicit: sed sicut fuimus in Adam secundum feminalem rationem, ita etiam in proximis parentibus. ergo etiam ea peccantibus nos peccauimus. Et ita originaliter eorum peccata ad nos transeunt.

¶ 11 Præter. Mors, quæ est priuatio uitæ, est poena originalis peccati: sed vita hominis semp magis & minoratur, in principio. n. mundi diutius homines uiuebant quā modo. ergo cum poena creditur, addatur qd augatur a culpa, & sic per peccata actualia proximorum parentum aliquid addatur ad originale peccatum, quod trahitur ex primo parente.

¶ 12 Præter. Ante institutionem circumcisionis peccata saluabantur in sola fide parentum, vt Grego. dicit: ergo & per infidelitatē damnabuntur: sed infidelitas est peccatum actuale, ergo actuale peccatum proximorum parentum transit ad posteros.

¶ 13 Præter. Efficacius est ad agendum quod inest inest secundum speciem, quā inest inest secundum speciem tantum: sed turpitas corporalis imaginata, quæ est secundum speciem tantum in generante transit ad posteros. vt Hieron. dicit in libro de Hebraicis quætionibus, quædam mulier peperit puerum nigrum ad Æthiopiā in pariete de pich. ergo multo magis turpido peccati, quæ est in anima patris, secundum rem, & secundum spem transit ad posteros.

¶ 14 Præter. Magis aliquis potest communicare culpa, quæ est in seipso, quā quod habet ab alio: sed proximi parentes transfundunt in posteros corruptionem peccati originalis, quæ in eos a Adam deriuatur. ergo multo magis transfundunt corruptionem actualium peccatorum.

¶ 15 Præter. Secūdu iura canonica & ciuilia, filii obligantur pro peccatis parentum. Nam filii facerentur quamuis sint ex libera matre geniti addicuntur iurati: hæredes autem alicuius furis obligantur furto patris secundū iura canonica, etiam si non ad eos de furto peruenerit, lite etiam non constat cū patre. Filii etiam eorum qui peccant, minelastæ maieftatis portant parentum ignominiam. ergo peccata parentum ad filios transeunt.

¶ 16 Præter. Magis conueniūt filii cū proximis parentibus, quā cum primo parente, & immediatus habet ad eos. Si ergo peccatū primi parentis transit in posteros, multo magis peccata proximorum parentum quod eūque fecerit homo, extra corpus traducuntur: sed quædā peccata actualia perueniunt ad corpus, dicit enim Apostolus ad Cor. 6. Oportet quod eūque fecerit homo, extra corpus, qui autem fornicatur, in corpus suum peccat, huiusmodi peccata actualia a proximis parentibus originaliter ad posteros deriuantur.

¶ 17 Præter. Ea quæ sunt corporis, traducto corpore ad corpus, dicit enim Apostolus ad Cor. 6. Oportet quod eūque fecerit homo, extra corpus, qui autem fornicatur, in corpus suum peccat, huiusmodi peccata actualia a proximis parentibus originaliter ad posteros deriuantur.

¶ 18 Præter. Ezech. 18. dicitur, Filius non portabit iniquitatem patris: portaret autem si a patre in peccatum transiret: ergo peccata proximorum parentum non transeunt in filios.

¶ 19 Præter. Ezech. 18. dicitur, Filius non portabit iniquitatem patris: portaret autem si a patre in peccatum transiret: ergo peccata proximorum parentum non transeunt in filios.

¶ 20 Præter. Ezech. 18. dicitur, Filius non portabit iniquitatem patris: portaret autem si a patre in peccatum transiret: ergo peccata proximorum parentum non transeunt in filios.

¶ 21 Præter. Ezech. 18. dicitur, Filius non portabit iniquitatem patris: portaret autem si a patre in peccatum transiret: ergo peccata proximorum parentum non transeunt in filios.

RESPON. Dicendum, quod super hoc August. quæstionē mouet in Enchiridio, & insolūtā dimit-
tit: sed si diligenter consideretur impossibile est, qd
peccata actualia proximorum parētū originaliter
in posteros transeat. Ad cuius euidentiā notādū
est, qd generans uniuocū naturam suæ speciei com-
municat generato, & p consequens omnia accidē-
tia, quæ speciem consequuntur. Sicut enim homo
generat hominem. ita rībilis rībilem. si autē uir-
tus generantis sit fortis, tradit similitudinem suam
genito, etiam quantum ad accidētia indiuidualia:
sed hoc uerū est de accidētibus, quæ aliquāter ad
corpus pertinent, & non autem de accidētibus q̄
solum pertinent ad animam maxime intellectuā,
quæ non est uirtus in organo corporali. homo. n.
albus plerumque generat filium album, & magnus
magnum: numquam autem Grammaticus Gram-
maticum, aut phisicus Phisicum: quia uero per
peccatum, gratiæ donum priuatur, oportet idem
considerare in peccato, quod consideratur in do-
no gratiæ, quod tollitur per peccatum. Fuit autem
in principio conditionis humanæ quoddam do-
num gratuitum primo homini diuinitus datū non
ratione personæ suæ tantum: sed ratione totius na-
turæ humanæ ab eo deriuandæ, quod donum fuit
originalis iustitiæ. huius etiam doni uirtus non so-
lū residebat in superiori parte animæ, quæ est intel-
lectiua: sed diffundebar ad inferiores animæ par-
tes, quæ cōtinebātur uirtute doni prædicti totali-
ter sub rōne, & ulterius usque ad corpus, in quo ni-
hil poterat accidere dono prædicto manente, qd
cōtrariaretur vnioni ipsius, ad animā. Et ideo rōna-
biliter hoc donū fuisse ad posteros propagatū pp
duo, primo quidem, quia consequēbatur naturam
ex Dei munere, licet non ex ordine nature: secūdo
quia pertinebat usque ad corpus, qd p generatio-
nem traducitur: hoc autē donum iūblatum est per
primum peccatum primi parentis, unde rationabi-
liter & peccatū illud pp eandem causā per origi-
nē ad posteros deriuatur: sed alia peccata actualia
uel ipsius primi parentis, uel etiā aliorum opponū-
tur dono græ, quod diuinitus confertur alicui rō-
ne personæ suæ tm, & iterum residet uis eius in sola
anima intellectuā, neq; deriuatur ad corpus, ut p
hmōi gratiā tollatur corruptibilitas corporis. Et
ideo nec ipsa gratia, traducitur, nec etiam peccata
actualia quorumcumque parentum, etiam ipsius
Adæ præter primū eius peccatū traducuntur in po-
steros p modū originis: possunt autē peccata actualia
proximorū parētū deriuari ad filios p imitationē
pp conuerſationem assiduam filiorum cum eis.

AD PRIMVM ergo dicendum, qd peccatum ori-
ginale in uno homine est unum tm: sed dī plurali-
ter, in peccatis concepit me mater mea, pp qua-
tuor. primo quidem fm consuetudinē scripturæ,
in qua ponitur plurale pro singulari, ut patet Mar.
2. Mortui sunt qui quærebant animam pueri, quod
dī pro solo Herode. secundo quia peccatum origi-
nale est quodammodo: causā sequentium peccato-
rū. & ita uirtute continet in se multa peccata. Ter-
tio qa in peccato actuali primi parētis, ex quo pec-
catū originale causā, fuit multiplex peccati defor-
mitas. Fuit. n. ibi supbia, inobediētia, gula, & furtū.
Quarto qa corruptio originalis peccati, ad diuer-
sas hoīs partes pinet; sed tm pp hoc peccatū origi-
nale in homine, nō potest dici plura, nisi fm quid.

AD SECVNDVM dicēdū, qd Adā suo pctō actuali

A corruptit naturam humanā subtrahendo donū gra-
tuitum, quod poterat transire in posteros, quod nō
fit per actualia peccata proximorū parentum, ut ex
dictis patet: quamuis addant ad hęc corruptionem
per subtractionem gratiæ, vel aptitudinis ad ipsam
gratiam, quæ est donum personale. Et per hoc pa-
tet responsio ad tertium, quartum, & quintum.

AD SEXTVM dicēdum, qd hoc dī quia peccatum
transit a parentibus in posteros quantum ad pœnā:
ueruntamen considerandum est qd duplex est pœ-
na, vna spiritualis, quæ pertinet ad animam, & tali
pœna filius nūquam punitur pro patre: & hoc ideo
quia anima filij non est ex anima patris, sed imme-
diate causatur a Deo. Et hęc ratio assignatur Eze-
c. 18. Sicut anima patris mea est, ita & anima filij mea
est: Filius non portabit iniquitatem patris. Alia pœna
est corporalis, vel eorum quæ ad corpus pertinent:
& quantum ad hanc pœnam filij pro parentibus pu-
niuntur, præsertim quando conformantur parenti-
bus in culpa. Quantum enim ad corpus, quod a pa-
rente traducitur, filius est aliquid patris.

AD SEPTIMVM dicendum, quod pœna tempo-
ralis, qua filius quandoque punitur, habet pro cau-
sa culpam in patre præcedentem.

AD OCTAVVM dicēdū, qd inquitum filius est ali-
quid patris: sic in pœna filij punitur etiam pater.

AD NONVM dicēdum, quod sanguis Christi obli-
gat filios Iudæorum, in quantum sunt imitatores pa-
ternæ malitiæ ipsam approbando.

AD X. dicendum, qd in primo parente, & in proxi-
mis parentibus fuimus secundum cōiocationem na-
turæ: nō tm fm cōiocationem in persona. Et iō pec-
cato subtrahente donum nature participamus: nō
autem peccato subtrahente donum personæ.

AD XI. dicendum, quod hoc quod modo minus
homines viuunt quā in principio mundi non est
propter aggrauationem originalis peccati, neque
propter continuam debilitationem nature, ut qui-
dam dicunt, alioquin per processum temporis sem-
per magis & magis vita hominis breuiaretur, quod
patet esse falsum, cum modo tantum homines ui-
uant, sicut & in tempore Dauid, qui dicebat, Dies
annorum nostrorum in ipsis septuaginta annis. Illa
ergo diurnitas uitæ fuit ex uirtute diuina, ut genus
humanum multiplicaretur.

AD XII. dicēdum, qd a principio humani generis
remedium contra originale peccatum adhiberi nō
potuit: nisi per uirtutem mediatoris Dei, & hominis
Iesu Christi. Fides ergo antiquorum cum aliqua p-
restatione fidei valebat paruulis ad salutem, nō
erat quidam actus meritorius credentium, unde nō
requirebatur qd esset actus fidei formate: sed ex par-
te rei credite, si ipsius mediatoris. Sic enim & sacra-
menta, quæ postea sunt instituta valent, in quantum
E sunt quedam fidei protestationes: unde non sequitur,
quod infidelitas parentum filius noceret: nisi per
accidens, sicut remouens remedium peccati.

AD XIII. dicēdū, qd imaginatio est vis quedam in
organo corporali. unde ad speciē imaginatā mutat
spūs corporeus in quo fundatur vis formatiua, quæ
operatur in semine. Et iō interdū aliqua imitatio fit
in prole ex imaginatione parentis in ipso coitu, si sit
fortis: sed infectio peccati maxime actualis totaliter
manet tāta, & nō pinet ad corpus, vñ nō est simile.

AD XIV. dicendum, quod ratio illa procedit
ceteris paribus.

AD XV. dicendum, qd ratio illa procedit de tran-
situ

In corp. art.

B

C

D

E

fitu peccati quantum ad penam corporalem.
 Ad xvi. dicēdū, q̄ magis cōtraheret homo peccatum a proximo parēte, quā a primo, si p̄ peccatum proximi parentis tolleretur aliquod donū natura: sicut per peccatum primi parētis est ablatum.
 Ad xvii. dicendū, q̄ ille qui fornicatur, d̄ peccare in corpore, immo est in aīa, sicut & gratia cui opponitur: sed q̄a cōpletur hoc peccatū in corpore delectatione, & in quadā corporis resolutione, quod in nullo alio peccato cōtingit. Nam in peccato gulae nō fit aliqua resolutio corporalis: in peccatis vero spiritualibus, non est delectatio corporalis.

QVAESTIO V.

De pena originalis peccati.
 In quinque articulos diuisa.

- ¶ Primo enim queritur, vtrum pena originalis peccati sit carentia diuinæ visionis.
- ¶ Secundo, Vtrum peccato originali debeatur pena sensibilis.
- ¶ Tertio, Vtrum pariantur afflictionem interioris doloris, qui decedunt cum solo originali.
- ¶ Quarto, Vtrum mors & alij defectus huius vitæ sint pœnæ originalis peccati.
- ¶ Quinto, Vtrum mors & huiusmodi defectus sint homini naturales.

ARTICVLVS I.

QVAESTIO est de pena originalis peccati. Et primo queritur, vtrum sit cōueniēs pena originalis peccati carētia visionis diuinæ.

Et vtr̄ q̄ nō: quia vt d̄r 2. Physic. Frustra est quod est ad finem, quem non consequitur: sed homo naturaliter ordinatur ad beatitudinem, sicut ad finem vltimum, quē quidem beatitudo in diuina visione consistit. ergo frustra est homo, si nō pertueniat ad visionem diuinam. sed Deus propter peccatum originale non destitit causare hominum generationem, vt Damasc. dicit. Cum ergo in operibus Dei nihil sit frustra, videtur quōd homo p̄pter peccatum, quod ex sua origine contrahit, non incurrat reatum carētia visionis diuinæ.

¶ 2 Præ. Ezech. 18. dicitur, Omnes animæ meæ sūt, sicut anima filij mea est, ita & anima patris mea est, Ex quo potest accipi, q̄ omnes animæ immediate sunt a Deo creatæ, & q̄ vna non traducitur ab alia, ergo poena quæ tātum pertinet ad animam, nō debet aliquis puniri pro peccato originali, quod a primo parente traducitur: sed carentia diuinæ visionis est pœna ad solam animam pertinenēs, sicut & ipsa visio diuina solus animæ est. ergo carentia diuinæ visionis, non est pœna debita originali peccato.

¶ 3 Præ. Aug. dicit in Enchi. q̄ mitissima est poena eorum, q̄ pro solo peccato originali puniuntur: sed Christo dicit sup̄ Matth. q̄ carētia diuinæ visionis est maxima pœnarum, & intollerabilior q̄ gehenna, ergo carentia visionis diuinæ non est cōueniēs pœna originalis peccati. Sed diceretur q̄ sola carentia visionis diuinæ est minor pœna, q̄ carentia visionis diuinæ cum pœna sensus, q̄ debetur peccato actuali.

¶ 4 Sed contra, pœna, cum sit quoddam malum, in priuatione alicuius boni cōsistit: sed proportio priuationum adinuicem est sicut proportio eorū quæ priuātur. Sic enim surditas se habet ad cecitatem, sicut auditus ad visum: sed per carētia diuinæ visionis priuatur homo Deo, per pœnā autem sensus pri-

uatur quodā bono creato, sensus delectationis vel aliquo hmōi. Bonum autem creatum alicui bono increato. nō facit magis beati. Dicitur autem in lib. Cōfessid Deū loquens, Qui te & illa nō creaturas non p̄ illa beator: sed p̄ te. sicut beatus ergo qui priuatur bono increato solo p̄ carētia visionis diuinæ, nō est minus miser quā ille, cū hoc patitur pœnā sensus. Sed dicendum, q̄ nō sit minus beatus, quātū ad primum effectum est tñ minus beatus, quātū ad primum accidentem. ¶ 5 Sed cōtra, primum accidentale accidentale habet ad beatitudinē: sed per intentionē accidentis nō intenditur id: cuius est accidens. nō. n. h. h. magis albus, p̄ hoc fit magis homo, ergo bonus.

¶ 6 Præ. Cum bonum increatum in infinitum datur bonum creatum, comparatur boni creati bonū increatum, sicut punctus ad lineā. sed lineā nō efficitur maior per adiectionē puncti, ergo bonū p̄ additionē boni creati fit maior beatitudo, q̄ consistit in fruitione boni increati. Sed dicitur q̄ quamuis Deus sit bonū infinitum, tamen vni Deī nō est bonum infinitum: quia Deus ab initio cōtū creato finite videtur. Et ita qui priuatur vni ne diuina, non priuatur bono infinito.

¶ 7 Sed cōtra, cuiusque subtrahitur sua p̄fectio priuatur sua p̄fectione: sed visio est p̄fectio mētis. ergo cuiusque subtrahitur visio priuatur vni. Et sic cum ipsius visum sit bonum infinitum, qui priuatur Deī visione priuatur bono infinito. ¶ 8 Præ. Ipse Deus est hoīs merces, qui ad Abrahā dixit. Ego dominus merces magna nimis. Gen. ergo qui priuatur vltima mercede q̄ consistit in vni visione, priuatur ipso Deo, qui ē bonū infinitum.

¶ 9 Præ. Peccato originali debet minor pœna, peccato veniali, alioquin pœna peccati originalis nō esset mitissima, ut dicit Aug. sed peccato veniali debet pœna sensibilis, nō autē carētia visionis diuinæ. Cū ergo indubitatē carētia visionis diuinæ sine pœna sensus, sit maior pœna, quā pœna sensus sine carētia visionis diuinæ, ut q̄ peccato originali non debeatur pro pœna, carētia visionis diuinæ. Sed dicendū q̄ peccato veniali debetur carētia diuinæ visionis ad tempus, sicut & pœna sensus.

¶ 10 Sed cōtra, Aeternitas addita plus aggrauat nā carētia visionis diuinæ, q̄ pœna sensibilis, quā nullus tā bene dispositus est, q̄ nō uellet pœna quacūq̄; pœnā tēporalē subire, q̄ pœna uisionis diuinæ carere. Si ergo peccatū originale puniatur tua carētia visionis diuinæ, magis puniunt q̄ peccato veniale: & ita non est mitissima eorum pœna.

¶ 11 Præ. Secūdū leges dicim⁹. Dignus ē mētis q̄ alieno uino laborauit: sed ille q̄ punitur p̄ peccato originali, laborauit alieno uino, p̄ priuationem tēporalem. ergo dignus est misericordia. Nō ergo eorū pœna grauior, quæ est carentia visionis diuinæ. ¶ 12 Præ. Aug. dicit in lib. de Duabus animarum tenere quemcumque, quia non fecit q̄d non potuit, summa in iustitia & infante est nihil tale cadit in Deum. Cum ergo puer, qui priuatur vitare non potuit originale peccatum, ut hoc non incurrat reatum alicuius pœnæ. ¶ 13 Præ. Peccatū originale est priuatio originalis iustitiæ, ut Aug. dicit: sed hūi originale iustitiæ possit nō h̄c gram, n̄ debet visio diuinæ, ergo p̄ peccato originali r̄idet p̄p̄tua carētia uisionis diuinæ.

Lib. 2. cō. 62. tom. 2.

Cap. 93. to. 3.

Homil. 47. ad populū Antiochenū tom. 5.